

ikke afløse Byrder paa Eiendomme, der ikke have Byrder paa sig. Det er Forffjellen mellem Gaarde og Huse. Man kan afløse Fæste paa Gaarde, fordi der paahviler Gaardene Fæstetvang; men man kan efter min Mening ikke uden den haandgribeligste Uretfærdighed gjøre det overfor Huse; thi der er ingen Fæstetvang. Der maa, for at en Afløsning kan finde Sted, være en Eiendomsindskrænkning tilstede; men en saadan finder ikke Sted paa Huse, hvorimod den finder Sted paa Gaarde. Det er en Betragtning, jeg troede ikke skulde møde Modsigelse i denne Sal, da Folkethinget ifjor har vedtaget en Resolution om, at Fæstetvang alene hviler paa Jordbrug over 1 Td. Hartkorn og ikke paa Jordbrug under 1 Td. Hartkorn, saa at jeg ikke troede, at det var nødvendigt at tale derom. Det er derfor en Selvfølge, at skulde der, hvad jeg næsten ikke anser for muligt, fremkomme Forslag om at give dette Lovforslag Anvendelse paa Huse, om at tvinge de nuværende Eiere af Husene til at afstaa disse til Brugerne, saa vilde et saadant Forslag finde den bestemtteste Modstand hos mig. Men netop fordi jeg ikke finder, at der ad denne Vej kan gjøres Noget for Husmændene, antager jeg, at det ikke er forsvarligt ganste at tilfidesætte deres Interesser ved denne Leilighed.

J. M. Hansen: Det ærede Medlem indvandt før, at denne Lov havde den store Mangel, at den ikke omfatter Husene, og nu indvender det ærede Medlem, at det vilde være en stor Mangel, dersom denne Lov kom til at omfatte Husene. Jeg forlanger ikke nogen større eller klarere Selvmodsigelse. Naar det ærede Medlem vil oplyse os om, at vi ikke kunne bygge en Lov om Afhændelse af Husene derpaa, at de ere undergivne Fæstetvang, saa skulde det ærede Medlem bide, indtil han ser Forslaget; han vil da se, at denne Bemærkning er aldeles overflødig.

Frederiksen: Jeg tror dog, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds her gjorde det kjøbenhavnske Medlem-Uret. Det kjøbenhavnske Medlem talte om Husmændene, og det ærede Medlem talte

om Husene. Huse og Husmænd ere jo ikke ganste det Samme. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds talte meget om disse Fæstebønder, som gav formeget for deres Gaarde. Jeg tror ikke, det er de eneste Folk, som undertiden, naar de handle, handle daarligt. Men forøvrigt, hvor lidet jeg end er enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, hvormeget jeg end kunde indvende, da han talte i Dag, som saa ofte, naar han taler om disse Gæmmer, tilstaar jeg dog, at jeg foretrækker hans Udtalelser og Anskuelse for de Anskuelse og Udtalelser, vi i Begyndelsen af dette Møde hørte fra den dygtige Jurist, det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Hindenburg). Der var for mig deri den ene Sætning haardere end den anden. Der var, for at nævne et Par enkelte Exemp-ler af de mange Sætninger, der forekom i det ærede Medlems Foredrag, og som jeg skulde have een for een nedlagt Indsigelse imod, dersom jeg havde troet at burde opholde det høie Thing dermed, en Sætning, som den, at vi ikke kjendte Frihedens Virkninger af Loven af 1861. Som om det var Noget, der først skulde udvilde sig — den Befrielse for Fæstetvang, som Loven af 1861 skabte for en stor Del af Landets Hartkorn, som om den ikke øieblikkelig var indtraadt ved Loven af 1861 for den store, overveiende Del af Landets Bøndergaard, som dengang allerede havde været i Selveie i 20 Aar. Vi have altsaa allerede haft Leilighed til at se de forferdelige Virkninger, som Friheden skulde medføre, Nedlægningen af Gaarde, Overhæandtagen af Jorpagtninger osv. Saa var der en statistisk Sætning. Jeg kunde fristes til at sige, at det her er gaaet med det ærede Medlem, som med en vis Mand, naar han læser Bibelen. Det var ganste vist statistiske Dplysninger, han støttede sig paa, men hvad sige de. De opgive Salgspriserne omkring i Landet, men hvorledes hænger det sammen med disse Priser, kan man deraf drage den Slutning, at de større Gaarde i Reglen forholdsvis koste mere end de smaa Gaarde. Naturligvis, naar man sammenligner større Gaarde med fri Jord med smaa Gaarde, der sælges til Fæsterne, er det en Selvfølge, at man faar dette Resultat